

Referat, Kompetanseforum Arktis (KFA), Lakselv, 14. - 15. mai 2025

Deltagelse

Hilde Bersvendsen, Næring, Finnmark fylkeskommune

Ida Huru, Næring, Finnmark fylkeskommune

Keilin Dahlmo, Kompetanse, Troms fylkeskommune

Ole-Martin Linaker, Utdanning, Troms fylkeskommune

Stein Kristiansen, LO Troms og Finnmark

Bente Larssen, KS Nord-Norge

Bente Ødegård, NAV Troms og Finnmark

Kent Gudmundsen, Kompetanseforbundet

Østen Mortvedt, Fagskolen i Nord

Ina Helene Olsen, NHO Arktis

Deltok dag 1

Åge Lien, Fagskolen i Finnmark

Deltok dag 2

Frafall

Grethe Pleym, Opplæring, Finnmark fylkeskommune

Susanne Lupton, Næring, Finnmark fylkeskommune

Håkon Skog Waaler, Næring, Troms fylkeskommune

Renate Gaare, Troms fylkeskommune

Anne Marie Gaino, Samisk Høgskole

Sigrid Ina Simonsen, NHO Arktis

Kristin Røymo, NAV Troms og Finnmark

Bente Haug, UiT

Sigurd Langseth, UiT

Sak 8/25 Godkjenning av referat fra 7. februar 2025

Vedtak: Referat godkjent.

Sak 9/25 Orientering: Bedriftsundersøkelse 2025 v/Bente Ødegaard, Nav

Bedriftsundersøkelsen kartlegger etterspørsel av arbeidskraft i Trom og Finnmark:

- Forventninger til sysselsetting fremover
 - Rekrutteringsproblemer
 - Estimert mangel på arbeidskraft og utdanning
 - Inkluderingsvilje
-
- Drøye 1 000 virksomheter har deltatt i undersøkelsen.
 - Sysselsettingsforventninger: 21% i Finnmark og 28% i Troms vil ansette flere det kommende året.
 - Rekrutteringsproblemer: 32% av bedrifter i Troms og 25% av bedrifter i Finnmark har opplevd rekrutteringsproblemer de siste tre månedene.
 - Estimert mangel på arbeidskraft i Finnmark er i år på 773 personer (lavere enn i 2024). Estimert mangel på arbeidskraft i Troms er i år på 2 653 personer (høyere enn i 2024).
 - Forskjellen mellom Troms og Finnmark ser ut til å bli større og større.
 - Rekrutteringsproblemer skyldes i stor grad få eller ingen kvalifiserte søkere.

- Størst mangel på arbeidskraft innen helse- og sosialtjenester.
- I tillegg mangler fagarbeidere (elektrikere, kokker, rørleggere, mm.) og lærere, servitører, renholdere og butikkmedarbeidere.

Sak 10/25 Orientering: Kompetansebarometer 2025 v/Ina Olsen, NHO Arktis

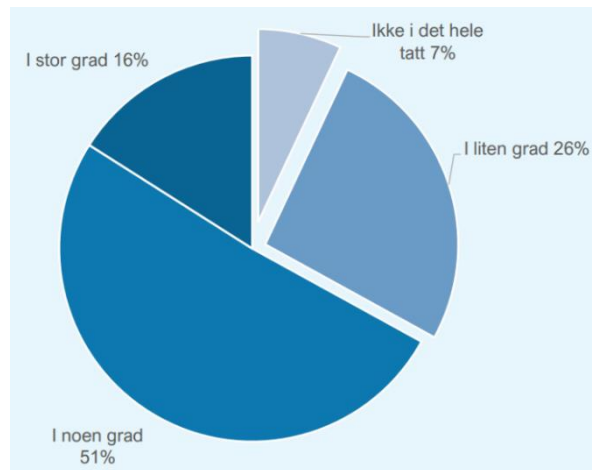
Kompetansebarometeret er en årlig kartlegging som ser på kompetansebehovet til NHO-Bedriftene. Årets Kompetansebarometer inkluderer svar fra 2 767 bedrifter (19% av NHOs medlemsmasse).

Udekket kompetansebehov:

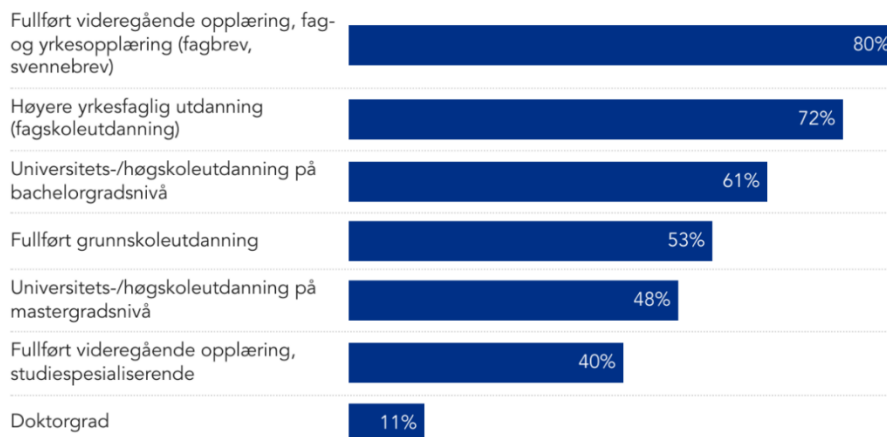
14% i Troms

24% i Finnmark

Tallene har siden 2014 vært noenlunde stabile.

Behov for utdanningsnivå:

- Det er størst behov innen håndverksfag (41%), ingeniør/tekniske fag (31%) og IKT (23%).
- Flest bedrifter mangler kompetanse innen disse vgs-utdanningene:
 - Teknologi og industrifag
 - Elektro og datateknologi
 - Bygg og anleggsteknikk
 - Salg, service og reiseliv

- Det er rekordhøye søkere til yrkesfag, men fremdeles stort behov for fagarbeidere.
- Den klart største årsaken til NHO-bedriftenes udekte kompetansebehov er at bedriftene ikke får kvalifiserte søkere.
- 86% vil de tette kompetansegapet ved å heve kompetansen til dagens ansatte.
- 52% av bedriftene sier at KI vil endre bedriftens oppgaver.
70% mangler KI-kompetanse.
70% sier KI vil være viktig for fremtidig vekst.
- 2 av 3 sier at de har ansatt fra arbeidskraftreserven.
8 av 10 opplever store barrierer ved ansettelse av arbeidskraftreserven, og svake norsk-kunnskaper er den desidert største barrieren.

Sak 11/25 Orientering: Finnmark og Troms sin bruk av midler til kompetanse og arbeidskraft i distriktene (553.60) v/Ida Huru & Keilin Dahlmo

553.60-posten var ny i 2024. Fra 2025 inkluderes også midler til studiesentre i ordningen, og posten inkluderer dermed to ordninger:

1. Mobilisere til utdanning og kompetanseheving - mobiliseringsordningen
2. Tilskudd til studiesentre - studiesenterordningen

Ny forskrift for bruk av midlene kom i april. Midler kan flyttes fra mobiliseringsordningen til studiesenterordningen.

Formål med studiesenterordningen er å bidra til at utdanning og kompetanseutvikling blir tilgjengelig for de som ikke kan følge ordinær undervisning ved de faste studiestedene.

Måloppnåelse vurderes etter:

- Økt innsats for etablering av flere etterspurte, fleksible og/el. desentrale utdanningstilbud.
- Økt antall personer som tilegner seg etterspurt kompetanse.
- Flere utenfor arbeidslivet får utdanning og kompetanseutvikling.

Både Troms og Finnmark lyser ut midlene jamfør forskrift. Begge fylkene har to studiesentre, som de har god dialog med. Studiesentrene har behov for driftsmidler.

Formål med mobiliseringsmidlene er å bedre tilgang på kompetent arbeidskraft i distriktene.

Måloppnåelse vurderes etter:

- Økt mobilisering av ansatte i offentlige og private virksomheter, og de som står utenfor arbeidslivet, til utdanning og kompetanseutvikling.
- Styrket regional koordinering og samarbeid for å kvalifisere og mobilisere flere til utdanning og kompetanseutvikling.

Finnmark lyser ut 4 mill. kr av mobiliseringsmidlene. Formål med utlysningen er å styrke tilgangen til arbeidskraft med etterspurt kompetanse ved å styrke integrering og kompetanseheving av arbeidsinnvandrere og/eller utdannede flyktninger.

Troms lyser ut mobiliseringsmidlene jamfør forskrift.

I Troms er 553.60-midlene nylig flyttet fra Næring til Kompetanse.

Sak 12/25 Høringsinnspill fra KFA til Kompetansereformutvalgets anbefalinger i NOU 2025 01 Felles ansvar, felles gevinst – Partssamarbeid for kompetanseutvikling i arbeidslivet

Saken fremmes med bakgrunn i vedtak i sak 3/25 «Orientering: Kompetansereformutvalgets anbefaling», som lyder slik: «KFA vurderer å komme med høringsinnspill. Arbeidsgruppa skisserer forslag til plan (når/tidslinje og hvordan), og utarbeider et utkast til uttalelse som kan diskuteres på mai-møtet.»

Arbeidsgruppa laget høringsforslag som ble sendt KFAs medlemmer den 25. februar. Etter innspill ble det utarbeidet nytt forslag, som ble sendt ut 26. mars. På møtet ble siste forslag diskutert, og nye innspill tatt imot.

Det var enighet om at KFA gir et selvstendig høringsinnspill – som ikke binder medlemmene, og at det legges inn en formulering om dette i høringsinnspillet.

Vedtak

- Alle nye innspill sendes skriftlig til sekretariatet/Ida, som ferdigstiller det 3. og siste forslaget til høringsinnspill fra KFA.
- Høringsinnspillet sendes KFAs medlemmer per mail, sammen med referat fra dagens møte.
- Om man ikke responderer innen **tilbakemeldingsfristen den 30. mai**, godkjenner man siste forslag, og høringsinnspill fra KFA sendes Kunnskapsdepartementet, innen høringsfristen (1. juli).

Sak 13/25 Eventuelt

13A

Troms fylkeskommune fremmer sak til sitt Hovedutvalg for kompetanse om å opprette et eget kompetanseforum for Troms fylkeskommune. Forumet vil ha politisk ledelse. Saken vedtas 28. mai.

Diskusjon rundt hva denne forandringen vil medføre. Mange av medlemmene mener avvikling av KFA vil være uheldig. Enighet om at KFA sitt augusstmøte uansett avvikles som avtalt.

13B

LO løftet spørsmål om KFA bør vurdere å innlemme Karriere Troms og Karriere Finnmark i KFA.

Besøk på Garnisonen i Porsanger

Major Ole Kristian Eriksen, garnisonssjef, orienterte om ansvarsområder og oppgaver, samt utvikling av Garnisonen i Porsanger.

- En av tre garnisoner i Finnmark.
- Flere nybygg og andre fysiske oppgraderinger «på gang». Har bygd for 1,5 milliarder så langt.

- 70 soldater per i dag. 160 soldater i løpet av året.
- 40 ansatte, hvorav 50% er sivilt ansatt. Utfordrende å rekruttere folk til de militære stillingene.
- Forsvaret kjøper boliger i sentrum, opptatt av samhandling med lokalsamfunnet.

Oberst Jørn Qviller, sjef for Finnmark landforsvar, orienterte om Finnmark Landforsvar/ Finnmarksbrigadens ansvarsområder og oppgaver. Finnmarksbrigaden er under oppbygging/utvikling. Ansvarsområdet dekker hele Finnmark.

- Finnmark Landforsvar har i dag tre hovedavdelinger:
 - Jegerbataljonen på Garnisonen i Sør-Varanger
 - Porsangerbataljonen (forholdsvis ny, er under oppbygging)
 - HV-17
- Finnmarksbrigaden blir større, med flere nye avdelinger, og minimum dobling av personell (5-6 000 ansatte).
- Mesteparten av økningen skjer i Porsanger. (Mulig etablering i Alta).
- 2036 er sluttdato for etablering/utvikling av Finnmarksbrigaden.
- Finnmarksbrigaden vil bl. annet inkludere infanteribataljon, kampluftvernatteri, ingeniørkompani, etterretningskompani, sanitetskompani, mm.
- Å rekruttere og beholde ansatte vil være en stor utfordring, og man vil ha et stort kompetansebehov.
- Tiltak «på gang»:
 - Pilot økt motstandskraft; opplæring i beredskap for ungdom
 - HV-ungdom er reetablert
 - Forsvarslinje ved Lakselv vgs
 - Utdanningskompani i HV-17
 - Oppstart av lagførerutdanning (Heimevernet)
 - Samarbeid om lærlingeplasser
 - Samarbeid med Fagskolen i Finnmark & UiT
 - Gode pendlerordninger, bo- og arbeidsforhold, økonomiske intensiver og givende tjeneste

Besøk på Lakselv videregående skole (vgs)

Rektor Sylvi Johnsen orienterte om Lakselv vgs, og deres samarbeid med Bygdevekstavtalen i Midt-Finnmark, om ny forsvarslinje ved skolen.

- Skolen har flere lokasjoner.
- En liten skole, med bl. a følgende programområder; studiespes., teknologi- og industri, helse- og oppvekst, ambulansefag, helsearbeider & barne- og ungdomsarbeider.
- 30% av elevene er borteboere.
- Samarbeid med KDD, Finnmark fylkeskommune, Forsvaret, Lakselv vgs og Bygdevekstavtalen i Midt-Finnmark, om en forsvarslinje ved Lakselv vgs.
 - For rask effektivering tar man utgangspunkt i studieforberedende utdanningsprogram i idrettsfag, som rigges i en versjon kalt «Forsvar og beredskap»
 - Starter som prepilot i 2025

- Satser på ordinært tilbud fra 2026
- Det søkes forsøk til to programfag: Samfunnssikkerhet og beredskap & Militærhistorie og erfaringslæring
- Faget toppidrett vinkles mot feltidrett
- Prosjektperioden er finansiert, men varig finansiering er ikke på plass.

Johan Vaseli, fra Bygdevekstavtalen i Hjerteregionen, orienterte om bygdevekstavtalene i Finnmark, og deres fokus på fleksibel utdanning, lokale studiefellesskap & rekruttering av arbeidskraft.

- Bygdevekstavtalene har som mål å stimulere til befolkningsvekst og bærekraftig utvikling. Avtalene er inngått mellom kommunene og Staten (KDD).
- Det er tre bygdevekstavtaler i Finnmark:
 - Hjerteregionen: Hammerfest, Måsøy & Hasvik
 - Midt-Finnmark: Porsanger, Nordkapp, Lebesby & Gamvik
 - Vestre Varanger: Båtsfjord, Berlevåg, Tana & Nesseby
- Bygdevekstavtalene har direkte linje til KDD.
- De tre avtalene har mange av de samme delmålene, som bl.a går på boligtilbud, næringsutvikling, desentralisert utdanning og rekruttering.
- Utvalgte delmål, som alle de tre bygdevekstavtalene har:
 - Øke samarbeid om samfunnsutvikling og planlegging
 - Øke tilgang til bruk av fleksibel og desentralisert utdanning
 - Øke rekruttering av relevant arbeidskraft
 - Utvikle lokale studie- og kontorfellesskap

Referent
 Ida Huru
 Lakselv, 15. mai, 2025